

JURIDISKA FAKULTETEN
vid Lunds universitet

Annie Slatter

Det svenska djurskyddet
- En förvaltningsrättslig och
straffrättslig produkt

LAGF03 Rättsvetenskaplig uppsats

Kandidatuppsats på juristprogrammet
15 högskolepoäng

Handledare: Torvald Larsson

Termin: VT2021

Innehållsförteckning

SUMMARY	1
SAMMANFATTNING	2
FÖRKORTNINGAR	3
1 INLEDNING	1
1.1 Introduktion	1
1.2 Syfte och frågeställning	1
1.3 Avgränsning	2
1.4 Metod och material	2
1.5 Forskningsöversikt	3
1.6 Disposition	4
2 DJURENS RÄTTSLIGA SYSTEM	5
2.1 Historisk bakgrund	5
2.1.1 Förvaltningsrätt	5
2.1.2 Straffrätt	7
2.2 Djurskyddsreglering	9
2.2.1 Förvaltningsrätt	9
2.2.1.1 Struktur och organisation	9
2.2.1.1.1 Förvaltningsmyndigheter	9
2.2.1.1.2 Insyn och offentlighet	9
2.2.1.1.3 Överträdelse av författning och föreskrifter	10
2.2.1.2 Tillsyn och kontroll	10
2.2.1.2.1 Djurskyddets tillämpning	10
2.2.1.2.2 Jordbruksverket	11
2.2.1.2.3 Länsstyrelsen	12
2.2.1.2.4 Livsmedelsverket	13
2.2.2 Straffrätt	14
2.2.2.1 Det straffrättsliga systemet	14
2.2.2.1.1 Kriminalisering	14
2.2.2.1.2 Brottet	14
2.2.2.1.3 Domstolsförfarandet	15
2.2.2.1.4 Påföljdsbedömning	16
2.2.2.2 Brott mot djur	18
2.2.2.2.1 Djur som brottsoffer	18
2.2.2.2.2 Djuplågeri	19
2.2.2.2.3 Brott mot djurskyddslag	20
2.3 Efterlevnad	21

2.3.1	Förvaltningsrätt	21
2.3.2	Straffrätt	24
3	AVSLUTNING	26
3.1	Analys och slutsats	26
	KÄLL- OCH LITTERATURFÖRTECKNING	29
3.2	Källor	29
3.2.1	Förfaranden	29
3.2.2	Lagtext, förordningar och föreskrifter	29
3.2.3	Lagkommentarer	30
3.2.4	Övrigt	31
3.3	Litteratur	36
3.4	Övrigt	37
3.4.1	Rättsfallsförteckning	37
3.4.2	Tabellförteckning	37

Summary

The Swedish regulation of animal welfare is based on two parallel systems, administrative law and penal law. Both systems are unique and contributes to the possibility of correctly applying law and regulations. Through legislative work and regulations by authorities, animal welfare is today mainly regulated by two legislations, The Animal Protection Act and Penal Code. The Animal Protection Act has regulations for the animal owner to obey, but also regulations of penal law that can make way for the animal cruelty crime in Penal Code. Through the years, harming animals have gone from arousing general annoyance to animals being protected, respected, and treated on the basis of their self-worth.

Administrative law enables compliance with animal welfare using legislation to create regulations, and by public control through inspections. With the use of animal inspections, it is possible to reveal deficiencies that otherwise would not be seen because of the animal's inability to speak up. In the event of violations, the authority may impose sanctions on the individual to maintain the good animal welfare that The Animal Protection Act stipulates. When it comes to penal law an independent trial is held in court to assess whether or not the crime has been committed. Crimes against animals rarely lead to imprisonment, which can be justified by the penalty assessment. When animals are victims of crime, there is a lack of ability to testify or being a plaintiff, which highlights the importance of evidence in cases concerning animals.

Both systems are needed, animal inspection and detailed regulations enable fast action, while serious crimes need to undergo judicial review and given appropriate penalty. Together, the systems enable a varied and well-developed ability for protecting animals. An ability affected by resources, competence, the balance of interests and an understanding that legally correct is not necessarily the same as what should be considered right.

Sammanfattning

Svensk djurskyddsregleringen samlas under två system, förvaltningsrätt och straffrätt. Båda tillför något unikt för att möjliggöra tillämpningen av ett ändamålsenligt djurskydd, samtidigt som djurskyddet inte vore detsamma utan dess uppbyggnad. Genom lagstiftningsarbete och föreskrifter i takt med dåvarande diskurs har djurskyddet utvecklats till att huvudsakligen regleras av två lagstiftningar, djurskyddslag med bestämmelser ägnat djurhållaren att följa men även straffrättsliga bestämmelser som kan ge vika för djurplågeri i brottsbalken. Skada av djur har gått från att väcka allmän förargelse till att djur ska skyddas, respekteras och behandlas utifrån deras egenvärde.

Förvaltningsrättslig reglering möjliggör djurskyddets efterlevnad genom lagutfyllnad med myndighetsföreskrifter och offentlig kontroll med djurskyddskontroller. Kontroller synliggör avvikelser som annars inte upptäckts utifrån djurens bristande möjlighet att slå larm. Vid överträdelser kan myndigheten ålägga den enskilde sanktioner för att upprätthålla det goda djurskydd som stadgas. Parallellt finns straffrättslig reglering som genom kriminalisering tillskriver brott mot djur en påföljd. Genom en oberoende domstolsprövning prövas misstänkt brottlighet mot bakgrund av oskyldighetspresumtion. Brott mot djur tillskrivs sällan fängelsestraff vilket kan motiveras av påföljdsbedömning där flera faktorer spelar in. När det gäller djuret som brottsutsatt, saknas förmåga att vittna och vara målsägande. Något som belyser vikten av bevisning i mål avseende djur.

Båda systemen behövs då djurskyddskontroller och detaljerade föreskrifter möjliggör snabbare åtgärder, medan allvarigare brott behöver genomgå rättsväsendets prövning och tillskrivas ändamålsenligt straff för det begångna brottet. Tillsammans möjliggör systemen en varierande och välutvecklad möjlighet för djurs skydd. En möjlighet som kantas av resurser, kompetens, intresseavvägning och ändamålsenliga tillämpningar som inte nödvändigtvis behöver anses vara rätt, bara för det är lagenligt.

Förkortningar

BrB	Brottsbalk (1962:700)
Brå	Brottsförebygganderådet
DF	Djurskyddsförordning (2019:66)
DL	Djurskyddslag (2018:1192)
EU	Europeiska unionen
FL	Förvaltningslag (2017:900)
HD	Högsta domstolen
HFD	Högsta förvaltningsdomstol
HovR	Hovrätten
JK	Justitiekanslern
JO	Justitieombudsmannen
OSL	Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
Prop	Proposition
RF	Kungörelse (1974:152) om beslutad ny regeringsform
SJVFS	Statens jordbruksverks föreskrifter
SLU	Sveriges lantbruksuniversitet
SOU	Statens offentliga utredningar
ÄDL	Djurskyddslag (1988:534)

1 Inledning

1.1 Introduktion

I enlighet med djurskyddslagen (2018:1192), DL, 1 kap. 1 § DL ska ett gott djurskydd, djurvälstånd men även respekt för djuren åsyftas, detta utifrån lagens karaktär som ramlag med tillhörande förordningar och föreskrifter.¹ DL har även straffrättsliga bestämmelser som är subsidiära i förhållande till brottbalken (1962:700), BrB, 16 kap. 13 § BrB om djurplågeri.² Tillsammans utmynnar DL och BrB i två övergripande system för tillämpning och efterlevnad av Sveriges djurskyddsregleringar. Formen tas genom ett förvaltningsrättsligt respektive straffrättsligt system med olika uppbyggnad och samhällsfunktioner. Dock föreligger kritik om systemets funktion när det visats en verklighet som djuren själva inte kan berätta om, där brister i djurhållningen tenderat att resultera i kravlösa påföljder.

1.2 Syfte och frågeställning

Syftet med uppsatsen är att kritiskt granska den svenska djurskyddsregleringen, dess efterlevnad och betydelse i praktiken.

För att uppnå detta syfte utgår uppsatsen från följande frågeställningar:

- Hur ser den svenska djurskyddsregleringen ut och varför är det så?
- Möjliggör den svenska djurskyddsregleringen en ändamålsenlig efterlevnad av djurskyddet? Detta ur ett straffrättsligt och förvaltningsrättsligt perspektiv.

---

¹ Prop. 2017/18:147 s. 48.

² Johansson m.fl: Brottsbalken su 17 (1 juli 2020, 17 uppl., Juno), kommentar till 16 kap. 13 § BrB, Norstedts juridik, under rubriken Konkurrens; 10 kap. 8 § DL.

1.3 Avgränsning

Utifrån uppsatsens ändamål och tidsperspektiv kommer begränsning ske till relevant svensk reglering, framför allt BrB samt DL. Relevant statistik, kontrollrapporter och regleringsbrev kommer huvudsakligen redovisas för år 2015-2019.

1.4 Metod och material

Den svenska djurskyddsrelgeringen har kritiskt analyserats utifrån dess funktion och efterlevnad där förvaltningsrätt och straffrätt samverkar och jämförs i ett internt disciplinöverskridande perspektiv. Djurrätten är det rättsvetenskapliga ämne som knyter an två rättsområden och tillsammans sätter djurskyddet på kartan.

Vid val av metod tillämpas rättsdogmatisk metod med hjälp av allmänt accepterade rättsregler på problemställningen, exempelvis lagstiftning, praxis och förarbeten.³ Särskild utgångspunkt har varit djurskydd- och djurplågerireglering i BrB och DL, därav har deras relevanta förarbeten granskats. Dessutom har nuvarande reglering presenterats utifrån lagstiftning, relevanta lagkommentarer från Karnov, Lexino och Norstedts juridik samt doktrin. Sammantaget är utvald litteratur framställt av jurister som till övervägande del är forskare eller professorer inom respektive specialistområde. Material från myndigheter som Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Länsstyrelsen i Skåne har använts där förstahandskällor för materialet kunnat appliceras. Jordbruksverket och länsstyrelsen har varit i fokus då de utför det centrala arbetet på djurskyddsområdet. Jareborg, Nils samt Striwing, Helena är äldre material, men som enligt lagkommentarer anses relevanta.

---

³ Kleineman s. 21-23, 28.

Rättsdogmatisk metod kan dock kritiseras genom tillvägagångssättet som belyser normerna bakom rättsreglerna men sällan tar i beaktande hur den praktiska tillämpningen ser ut.⁴ Genom rättssociologisk metod studeras rättsreglernas praktiska användning och tillämpning utifrån reglernas konsekvenser.⁵ Den rättsdogmatiska metoden har därav kombinerats med empirisk metod för insyn i regelverkets uppbyggnad, motiv och efterlevnad i en vidare kontext. Metoden har särskilt använts vid studiet av efterlevnad och faktiskt tillämpning av lagstiftning genom rättsfall, protokoll och statistik. Rättsfall har valts särskilt utifrån dess påföljdsbedömning. Material har inhämtats från exempelvis Brå, varav statistik nämns för; anmälda och handlagda brott, lagföringsbeslut samt personer lagförda för brott. Statistiken är främst valt för år 2015-2019 då data fanns för samtliga år att jämföra. Huvudsakligen lyfts statistik för djurplågeri inom straffrätten, vilket det fanns data för. Vid beaktande av Brås statistik bör särskild hänsyn tas till vilket urval som används för deras datainhämtning.

Utifrån tidsbrist har andrahandskällor inhämtats genom rapporter istället för ärendehantering vid begäran av allmän handling, vilket kan påverka dess tolkning. Överlag har förstahandskällor prioriterats, samt har hänsyn tagits till upphovspersonens grad av objektivitet och materialets syfte. Materialets aktualitet och informationens samstämmighet med andra källor har även beaktats vid datainhämtning.

1.5 Forskningsöversikt

När det kommer till relevant forskning på djurskyddsområdet har SLU en del att bidra med. Lundmark Hedman, Frida är adjunkt i djurskydd på SLU och forskar för närvarande om djurskyddskontroller och förväntningar samt upplevelser kring dem.⁶ Även Staaf Larsson, Birgittas forskningsämne om

---

⁴ Kleineman s. 24.

⁵ Hydén s. 209-211.

⁶ SLU, Frida Lundmark Hedman.

förbättring inom den offentliga kontrollen av djur uppmärksammas.⁷ Till sist kan nämnas Alexius Borgström, Katarina som publicerat flera vetenskapliga artiklar om djurskydd och djurplågeri med särskilt fokus på intresseavvägningen vid bedömningen om djurets lidande.⁸

1.6 Disposition

Inledningsvis presenteras en historisk bakgrund om Sveriges rättsliga reglering av djurskydd. Presentationen sker utifrån förvaltningsrätt och straffrätt där motiv bakom relevant utvalda regleringar, BrB och DL lyfts (avsnitt 2.1). Därefter sker en omfattande redogörelse av svensk djurskyddsreglering (avsnitt 2.2) utifrån två parallella system, förvaltningsrätt (avsnitt 2.2.1) och straffrätt (avsnitt 2.2.2). Först redogörs för vardera systems uppbyggnad och funktion med särskilt utvalt material och individuella underrubriker anpassat för respektive ämne (avsnitt 2.2.1.1 respektive 2.2.2.1). För att sedan anknyta till den mer praktiska tillämpningen inom området, redogörs särskilt för tillsyn och kontroll för förvaltningsrättslig del, (avsnitt 2.2.1.2) och straffrätten beskriver brott mot djur (avsnitt 2.2.2.2). Efter genomgång av respektive systems uppbyggnad och tillämpning lyfts systemens konsekvenser som belyser den empiriska delen av djurskyddet och dess efterlevnad i praktiken (avsnitt 2.3). Avslutningsvis lyfts en analys utifrån det framtagna materialet om djurskyddets reglering, funktion och efterlevnad. För att sedan avsluta med en slutsats (avsnitt 3).

---

⁷ SLU, Birgitta Staaf Larsson.

⁸ Stockholms universitet, Djurskydd som rättsligt intresse och djurplågeribrottet i Sverige.

2 Djurens rättsliga system

2.1 Historisk bakgrund

2.1.1 Förvaltningsrätt

År 1944 infördes Sveriges första djurskyddslag, lag (1944:219) om djurskydd. Djurskyddslagen lade fokus på vård och behandling, med detaljbestämmelser i föreskrifter samt djurskyddsförordning (1979:287).⁹ Ett syfte bakom lagens införande var att vidga tillämpningsområdet för djurskyddet samt inspiration från kringliggande länders lagstiftning på området.¹⁰ I enlighet med djurskyddslagens förarbete lyftes förvaltningsrättsliga regleringar där det möjliggjordes att omhänderta djur samt att Hälsovårdsnämnden och veterinärer skulle ansvara för tillsyn av djurskydd i enlighet med 14 §.¹¹ Ett resonemang fördes särskilt om kontroller från det allmänna med djurskyddsinspektörer.¹² Dock framlade remissinstanser kritik mot inspektioner utifrån avsaknad av behov samt att kontrollerna skulle kunna ses som trakasserier.¹³

I slutet av 1900-talet sker förändring på djurskyddsområdet genom införandet av en ny djurskyddslag år 1988, djurskyddslag (1988:534), ÄDL. Den nya lagstiftningen avsåg att förbättra djurskyddet med särskild fokus på djurens hälsa samt fler krav på tillståndspliktiga verksamheter.¹⁴ I Jordbruksdepartementets lagrådsremiss var en allmän motivering djurskyddet som etisk fråga med djurens välbefinnande, samt behovet av en

---

⁹ Diesen s. 43; Jareborg s. 141-142.

¹⁰ Prop. 1944:43 s. 9, 11.

¹¹ Prop. 1944:43 s. 4-5.

¹² Prop. 1944:43 s. 15.

¹³ Prop. 1944:43 s. 26.

¹⁴ Prop. 1987/88:93 s. 1.

förebyggande lagstiftning. Ett annat argument för en ny djurskyddslag var behov av färre detaljerade bestämmelser för att underlätta tillämpning.¹⁵

Inför införandet av nuvarande djurskyddslag, DL år 2018 var mindre detaljreglering och större tolkningsutrymme ett önskemål. Detta för att öka förståelse och därmed lagefterlevnad.¹⁶ Kompetenskrav för djurhållare, respekt för djur och en god djurvälstånd låg i förarbetets framkant.¹⁷ Nytt var utredningens förslag om djurens egenvärde. Flera remissinstanser framhöll dock det som argumenterande med oavsiktlig påverkan för djurens juridiska rättigheter. Enligt regeringen räckte det dock inte att DL syfte var frånvaro av sjukdomar och lidande. Enligt dem borde syftet omfatta en god djurvälstånd där djurets psykiska och fysiska mående regleras.¹⁸

Regeringen framlade även önskemål om målinriktade och flexibla myndighetsföreskrifter för DL.¹⁹ Dessutom redogjordes för kapitelindelning och modernare språk. Men kvarstående struktur som ramlag med förordning och föreskrifter med detaljer för lagtillämpning. Remissinstanser argumenterade för att detaljföreskrifter möjliggjorde en kontextbaserad reglering istället för att tvingas ändra lagtexten. Men även att en flexibel lagstiftning gav möjlighet till individuella lösningar som i sin tur ger djurhållaren tillit och förbättrar djurhållningen. Argument emot förslaget var rättssäkerhet, förutsebarhet, ökat tolkningsutrymme vid kontroller. Men även lyftes risk för mindre insyn om lagstiftningsprocessen ersätts av myndigheters detaljföreskrifter. Remissinstansen Djurens Rätt kritiserade förslaget och påpekade att överträdelser av föreskrifter endast gav påföljden böter och ej fängelse.²⁰

---

¹⁵ Prop. 1987/88:93 s. 14-15.

¹⁶ Diesen s. 25-26.

¹⁷ Prop. 2017/18:147 s. 1.

¹⁸ Prop. 2017/18:147 s. 52-54.

¹⁹ Prop. 2017/18:147 s. 43.

²⁰ Prop. 2017/18:147 s. 48-50.

2.1.2 Straffrätt

År 1857 infördes Sveriges första bestämmelse till skydd för djuren, djurplågeri om ansvar vid djurmisshandel.²¹ Brottet djurplågeri kom att regleras i strafflagen (1864 års strafflag) inordnat under kapitlet om sedlighetsbrott. Kriminaliseringen motiverades av att brottet väckte ”allmän förargelse” och tillämpades sällan i praktiken på grund av dåvarande diskurs där svår behandling av djur oftast ej ifrågasattes.²² Vid den här tiden fanns enbart böter i straffskalan och skyddsobjektet var husdjur som utsattes för uppenbar grymhet.²³ Först år 1900 utökades straffskalan till att omfatta fängelse och sju år senare utvidgades brottsbeskrivningen till att gälla alla djurarter.²⁴

Vid införandet av 1944 års djurskyddslag föreslogs dagsböter vara straffrättslig påföljd vid överträdelser. Förslaget från djurskyddsorganisation att uppkommen böter skulle samlas i fond till ändamål för djurskydd nekades. Beträffande brottet djurplågeri avsåg 21 § djurskyddslagen hänvisa till dåvarande strafflag.²⁵ Utöver djurskyddslagens straffrättsliga bestämmelser fanns vid den här tidpunkten flera lagstiftningar inom specialstraffrätten på området, exempelvis lag (1937:313) om slakt av husdjur.²⁶

För brottet djurplågeri infördes rekvisitet otillbörligt lidande i mitten av 1900-talet.²⁷ År 1965 trädde BrB i kraft och därefter reglerades brottet

---

²¹ Diesen s. 43; Striwing, Djurplågeri s. 19-20.

²² Prop. 1944:43 s. 8; Striwing, Djurplågeri s. 21.

²³ Prop. 1972:122 s. 8.

²⁴ Prop. 1944:43 s. 8; Johansson m.fl: Brottsbalken su 17 (1 juli 2020, 17 uppl., Juno), kommentar till 16 kap. 13 § BrB, Norstedts juridik, under rubriken Bakgrund.

²⁵ Prop. 1944:43 s. 5, 71.

²⁶ Jareborg s. 141-142.

²⁷ Johansson m.fl: Brottsbalken su 17 (1 juli 2020, 17 uppl., Juno), kommentar till 16 kap. 13 § BrB, Norstedts juridik, under rubriken Bakgrund.

djurplågeri i 16 kap. 13 § BrB.²⁸ Samma år sker en lagändring som innebar straffansvar utan krav på att det lidande som djuret utsätts för graderas.²⁹ Ändring föreslogs även av ”otillbörligt lidande” till ”otillbörligen utsätter djur för lidande”.³⁰ Endast ett par år senare föreslogs skärpning av djurskyddet där straffansvaret för djurplågeri skulle utvidgas från uppsåtligt brott till att även omfatta grov oaktsamhet. Som argument förs svårighet att föra bevisning för uppsåt i frågan.³¹ Enligt dåvarande departementschef var syftet med utvidgningen att omfatta fler djur, effektivisera djurskyddet samt minska missförhållanden.³² Majoriteten av remissinstanserna var positiva för förslaget. Dock belyste Föreningen Sveriges åklagare svårigheten att fastställa innebörden av grov oaktsamhet. Föreningen tryckte även på vikten av separata straffskalor för uppsåt och grov oaktsamhet, detta för att minska risken för ett alltför lindrigt straff för oaktsamhetsbrottet.³³ År 1972 kriminaliserades rekvisitet grov oaktsamhet, detta gällde dock ej oaktsamhet vars kriminalisering inte ansågs nödvändig och istället hänvisades till föreskrifter.³⁴ För brottet djurplågeri kom senare delen av 1900-talet att präglas av ett särskilt fokus på rekvisitet om djurets lidande.³⁵

År 1988 skärps straffskalan med fängelse för brott mot ÄDL samtidigt som oaktsamhet kriminaliserades. Detta motiverades av möjlighet till straffansvar för varierande brott mot lagen.³⁶ Inte förens år 2003 utökade ÄDL straffskalan till två års fängelse, motiverat av brott mot djurskyddsbestämmelsernas allvarlighet.³⁷

---

²⁸ Striwing, Djurplågeri s. 26.

²⁹ Prop. 1972:122 s. 12.

³⁰ Prop. 1965:138 s. 2.

³¹ Prop. 1972:122 s. 1, 3.

³² Prop. 1972:122 s. 9-10.

³³ Prop. 1972:122 s. 4-6.

³⁴ Johansson m.fl: Brottsbalken su 17 (1 juli 2020, 17 uppl., Juno), kommentar till 16 kap. 13 § BrB, Norstedts juridik, under rubriken Bakgrund; Prop. 1972:122 s. 10.

³⁵ Jareborg s. 142.

³⁶ Diesen s. 163-164.

³⁷ Diesen s. 163-164; Prop. 2001/02:93 s. 28.

2.2 Djurskyddsreglering

2.2.1 Förvaltningsrätt

2.2.1.1 Struktur och organisation

2.2.1.1.1 Förvaltningsmyndigheter

Offentlig rätt är ett område som reglerar statens funktion och förhållande gentemot enskilda. Organisationen består till stor del av statliga förvaltningsmyndigheter som regleras inom ämnet förvaltningsrätt. Förvaltningsrätten utgörs i huvudregel av förvaltningsorganisationer under regeringen i enlighet med 12 kap. 1 § kungörelse (1974:152) om beslutad ny regeringsform, RF.³⁸ Genom regeringens delegation kan centrala förvaltningsmyndigheter tillskrivas normgivningskompetens enligt 8 kap. 10 § RF vilket exempelvis möjliggör för dem att ge bindande föreskrifter.³⁹ Föreskrifter och författningar ligger i sin tur till grund för förvaltningsmyndighetens beslutsfattande som kräver lagstöd och ändamålsenlighet. Myndigheten ska samtidigt i enlighet med 5 § förvaltningslag (2017:900), FL, genomsyras av proportionalitetsprincipen och objektivitetsprincipen.⁴⁰

2.2.1.1.2 Insyn och offentlighet

När en förvaltningsmyndighet upprättat ett beslut mot en enskild skapas en allmän handling.⁴¹ Allmänna handlingar ska som utgångspunkt vara offentliga och möjliga för enskild att ta del av, detta efter en eventuell sekretessprövning enligt 6 kap. 4 § offentlighets- och sekretesslag (2009:400), OSL. Möjligheten att ta del av allmänna handlingar kan fungera som påtryckning till att förvaltningsmyndighetens arbete utförs rätt

---

³⁸ Strömberg och Lundell, Allmän förvaltningsrätt s. 13-15.

³⁹ Strömberg och Lundell, Allmän förvaltningsrätt s. 22.

⁴⁰ Strömberg och Lundell, Allmän förvaltningsrätt s. 66-68.

⁴¹ Strömberg och Lundell, Handlingsoffentlighet och sekretess s. 28.

samtidigt som det ger möjlighet till insyn i det förvaltningsrättsliga systemet.⁴²

2.2.1.1.3 Överträdelse av författning och föreskrifter

När förvaltningsmyndigheten tillskriver enskilde beslut, exempelvis i form av förpliktelser, förbud eller förelägganden är rättssäkerhet särskilt viktig. Möjlighet till överklagande, insyn genom allmänna handlingar samt viss tillsyn inom ramen för JO och JK möjliggör detta.⁴³ Ett beslut kan beviljas överklagan när det uppfyller rekvisiten i 41 § FL.⁴⁴ Forum för överklagan av förvaltningsrättsliga beslut är förvaltningsdomstol som behandlar tvister mellan myndigheter och enskilda.⁴⁵ Förvaltningsrättsliga mål avgörs huvudsakligen genom skriftlig handläggning hos förvaltningsrätten som är den första av tre instanser.⁴⁶ Efter överklagan av ett mål om djurförbud lyfter HFD vikten av proportionalitetsprincipen i myndighetens maktutövning mot den enskilde. I målet hade en lantbrukare på grund av sin djurplågeridom blivit ålagt djurförbud enligt 29 § ÄDL. HFD upphävde djurförbudet efter en proportionalitetsbedömning med stora konsekvenser för djurhållarens näringsverksamhet, små risker för djuren och utifrån det allmänna intresse som motiverar djurförbudsregleringen.⁴⁷

2.2.1.2 Tillsyn och kontroll

2.2.1.2.1 Djurskyddets tillämpning

Ett gott djurskydd, god djurvälstånd samt respekt för djur och deras egenvärde lyfts i DL.⁴⁸ Utifrån djurskyddet som regleras i DL är det djur som hålls av människor men även till viss del viltlevande försöksdjur som

---

⁴² Strömberg och Lundell, Handlingsoffentlighet och sekretess s. 7-10.

⁴³ Strömberg och Lundell, Allmän förvaltningsrätt s. 17-18, 41, 63-64.

⁴⁴ Strömberg och Lundell, Allmän förvaltningsrätt s. 203.

⁴⁵ Sveriges domstolar, Sveriges Domstolars uppdrag och roll.

⁴⁶ Sveriges domstolar, Förvaltningsdomstolar.

⁴⁷ HFD 2017 ref. 5 s. 1-4.

⁴⁸ Kalling Lundberg, Djurskyddslag (2018:1192) 1 kap. 1 §, Karnov 2021-04-12.

inkluderas i skyddet.⁴⁹ Tillämpningen och upprätthållandet av djurskydd regleras i sin tur huvudsakligen av tre myndigheter; Jordbruksverket, länsstyrelsen och Livsmedelsverket.⁵⁰ Tillsammans samverkar myndigheterna i rådet för djurskyddskontroll där de utvärderar och utvecklar sitt arbete.⁵¹

2.2.1.2.2 Jordbruksverket

Under regeringen finns förvaltningsmyndigheten Jordbruksverket. Det är Jordbruksverket som har det övergripande ansvaret för djurskyddet. En uppgift är att samordna kontrollmyndigheterna samt avge årliga rapporter om djurskyddskontrollens funktion. Det är även Jordbruksverket som utarbetar bindande djurskyddsföreskrifter. Föreskrifterna tar utgångspunkt i DL och djurskyddsförordning (2019:66), DF.⁵² Jordbruksverket kan exempelvis meddela föreskrifter om kompetenskrav och krav på tillsyn.⁵³

Jordbruksverkets arbete utgår i sin tur från styrdokument, exempelvis förordning (2009:1464) med instruktioner för Statens jordbruksverk, som årligen kompletteras av ett regleringsbrev med prioriteringsområden.⁵⁴ 2015 års regleringsbrev uppmärksammade särskilt djurskyddskontroller där analyser, statistik och samarbete ska synliggöra djurskyddssituationen.⁵⁵ Efterkommande regleringsbrev redogjorde för införandet av en nationell djurskyddsrapport samt öronmärka medel för djurskyddskontroller.⁵⁶ Från och med 2018 års regleringsbrev blev medel till djurskyddskontrollen en

---

⁴⁹ Kalling Lundberg, Djurskyddslag (2018:1192) 1 kap. 2 §, Karnov 2021-04-12.

⁵⁰ Jordbruksverket, Djurskyddet i Sverige.

⁵¹ 8 kap. 11 § DF.

⁵² 8 kap. 10 § DF; Jordbruksverket, Djurskyddet i Sverige.

⁵³ 2 kap. 10-11 §§ DF.

⁵⁴ Jordbruksverket, Vårt uppdrag.

⁵⁵ Bucht och Brandtell s. 4.

⁵⁶ Bucht och Elworth s. 3-4, 10; Eneroth och Stjernberg s. 4, 11.

rekommendation samtidigt som djurskyddsarbetet omnämns allt mindre. I Regleringsbrevet för år 2021 nämns ej djurskydd som mål eller uppdrag.⁵⁷

2.2.1.2.3 Länsstyrelsen

Länsstyrelsen utgår från Jordbruksverkets föreskrifter men organiserar själv den interna verksamheten.⁵⁸ Myndighetens arbete och organisation sker i enlighet med förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.⁵⁹

Länsstyrelsen arbetar med efterlevnaden av djurskyddsregler genom att utföra djurskyddskontroller.⁶⁰ Kontrollerna görs huvudsakligen hos näringsidkare men även privatpersoner kan göra anmälning om vanvårdade djur.⁶¹ Ordinarie kontroll brukar vara förhandsanmäld där riskbedömning görs utifrån nationellt underlag.⁶² Kontroller som görs efter anmälan kan ske genom fysiskt besök eller samtal.⁶³ För att kunna genomföra kontrollen ska inspektören få tillträde dit djuren hålls, nekas detta kan handräckning begäras hos polisen. Vid beviljad handräckning är den enda gången kontrollen kan genomföras utan djurhållaren på plats. Under kontroll ska dokumentation ske, särskilt vad rapporten ska innehålla återges i Jordbruksverkets föreskrifter.⁶⁴

Länsstyrelsens ansvarsområde innefattar att utöva offentlig kontroll samt ingripande mot överträdelse av DL, föreskrifter och beslut som meddelats härav.⁶⁵ Länsstyrelsen har möjlighet att besluta om åtgärder för att

---

⁵⁷ Nilsson och Stjernberg, Regleringsbrev för budgetåret 2018 s. 6, 11; Nilsson och Stjernberg, Regleringsbrev för budgetår 2019 s. 2-6, 10; Nilsson och Falkdalen s. 4-7, 10; Nilsson och Kirsten s. 1-7, 10.

⁵⁸ Diesen s. 148-149.

⁵⁹ Strömberg och Lundell, Allmän förvaltningsrätt s. 43.

⁶⁰ Jordbruksverket, Djurskyddet i Sverige; Diesen s. 148-149.

⁶¹ Jordbruksverket, Djurskyddet i Sverige.

⁶² Diesen s. 149-151; Länsstyrelsen Skåne, Djurskyddskontroller.

⁶³ Länsstyrelsen Skåne, Djurskyddskontroller.

⁶⁴ Jordbruksverket, Kontrollvägledning för djurskydd; 10 § SJVFS 2019:14.

⁶⁵ 8 kap. 1 § DL; 8 kap. 5 § DL.

upprätthålla DL efterlevnad.⁶⁶ Den enskilde ska åläggas att avhjälpa brister som uppstått då hen överträtt DL.⁶⁷ Vid grövre eller upprepade brister kan länsstyrelsen besluta om djurets omhändertagande eller föreläggande. Uppdags mindre defekter räcker uppföljning genom exempelvis inskickade foton.⁶⁸ Länsstyrelsens möjlighet att besluta om djurförbud eller omhändertagande av djur regleras särskilt i 9 kap. DL. Beslut om djurförbud kan exempelvis bli aktuellt efter en fällande djurplågeridom.⁶⁹ De som får djurförbud registreras i ett landstäckande register.⁷⁰

Vid missnöje av länsstyrelsens beslut om åtgärder sker överklagan till allmän förvaltningsdomstol.⁷¹ Dock kan myndighetens beslut att ej vidta åtgärder varken överklagas av enskilda eller organisationer.⁷²

2.2.1.2.4 Livsmedelsverket

Livsmedelsverket har särskilt ansvarar för den djurskyddskontroll som utförs på slakterier. Kontroller utförs huvudsakligen av de officiella veterinärerna och sker både vid djurens ankomst och under slakten.⁷³ De officiella veterinärerna kan även ha skyldighet att förbjuda slakt eller exempelvis besluta om omedelbar avlivning.⁷⁴ Under kontrollerna granskas särskilt utvalda bestämmelsers efterlevnad i enlighet med Jordbruksverkets föreskrifter.⁷⁵ Livsmedelsverket kontrollerar även rutiner kring bedövning och avlivning. Efter slakt kontrolleras potentiella sjukdomar som kan påverka människor eller djur vid förtäring. Skulle det i samband med

---

⁶⁶ 8 kap. 9 § DL.

⁶⁷ Diesen s. 152-153; 8 kap. 9 § DL; 9 kap. 1 § DL.

⁶⁸ Länsstyrelsen Skåne, Djurskyddskontroller.

⁶⁹ Johansson m.fl: Brottsbalken su 17 (1 juli 2020, 17 uppl., Juno), kommentar till 16 kap. 13 § BrB, Norstedts juridik, under rubriken Djur utsätts för lidande.

⁷⁰ Diesen s. 152-153.

⁷¹ 11 kap. 1-2 §§ DL.

⁷² Diesen s. 152.

⁷³ Livsmedelsverket, Djurskydd.

⁷⁴ 5 kap. 2 § DF.

⁷⁵ 15 § SJVFS 2019:14.

kontroll fattas misstanke om bristfälligt djurskydd informeras länsstyrelsen, gäller det brott kontaktas polis eller åklagare.⁷⁶

2.2.2 Straffrätt

2.2.2.1 Det straffrättsliga systemet

2.2.2.1.1 Kriminalisering

Kriminalisering sker genom att icke acceptabla gärningar eller underlåtenhet beläggs med straff. Det främsta skälet till kriminalisering är allmän prevention som syftar till att avskräcka allmänhetens brottsbenägenhet.

Dock ska kriminalisering enligt principen om ultima ratio användas som en sista utväg.⁷⁷ När det gäller brott mot djur regleras brottet djurplågeri 16 kap. 13 § BrB enligt den allmänna straffrätten medan specialstraffrätten, det vill säga reglering utanför BrB, i huvudsak regleras enligt DL.⁷⁸

2.2.2.1.2 Brottet

Ett brott definieras som en lagstiftad handling med straff, sålunda böter eller fängelse.⁷⁹ Dock finns det flera delar som ska uppfyllas för straffbarhet, de kan delas upp i två huvudkategorier; en otillåten gärning samt ett personligt ansvar. Den otillåtna gärningen består av brottsbeskrivningsenlighet och en frånvaro av rättfärdigande omständigheter.⁸⁰ För brottsbeskrivningsenlighet ska paragrafens rekvisit uppfyllas, samt förekomsten av gärningsculpa.

Gärningsculpa föreligger vid kausalitet mellan den kriminaliserade handlingen eller underlåtenheten, och resultatet.⁸¹ När det gäller frånvaro av rättfärdigade omständigheter innebär detta att de särskilda omständigheter

---

⁷⁶ Livsmedelsverket, Kontroller vid slakt.

⁷⁷ Anderberg s. 50-51, 58.

⁷⁸ Diesen s. 162.

⁷⁹ 1 kap. 1 § BrB; 1 kap. 3 § BrB; Anderberg s. 43.

⁸⁰ Asp, Ulväng och Jareborg s. 58-60.

⁸¹ Asp, Ulväng och Jareborg s. 60-63.

som kan anses rättfärdiga handlandet eller underlåtenheten, ej är aktuella för situationen, exempelvis nödvärn.⁸²

Det personliga ansvaret består i sin tur av det allmänna skuldkravet samt frånvaro av ursäktande omständigheter.⁸³ Skuldkravet uppfylls genom att den kriminaliserade uppsåten eller oaktsamheten enligt täckningsprincipen täcker hela den otillåtna gärningen. Om brottets oaktsamhet är kriminaliserat görs även en personlig culpabedömning. Medan ursäktande omständigheter innebär att trots förekomst av otillåten gärning, så föreligger ej straffbarhet, exempelvis på grund av excess.⁸⁴

2.2.2.1.3 Domstolsförfarandet

Genom domstolssystemet ska den enskilde möjliggöras en opartisk ärendeprövning där en självständig och oberoende bedömning görs av domstol. Vid brottmål hanteras ärendet i de allmänna domstolarna.⁸⁵ Den vanligaste vägen till ett domstolsärende är då åklagare fattat beslut om att väcka talan. Beslut om att väcka talan sker om åklagaren på objektiva grunder kan antas få en fällande dom.⁸⁶ Åklagaren kan även utanför domstol fatta lagföringsbeslut som innebär ett strafföreläggande eller åtalsunderlåtelse.⁸⁷

När ett ärendet är upptaget i domstol ska åklagaren inleda huvudförhandling med redogörelse för brottsbeskrivningen, som följs av den misstänktes inställning till brottet.⁸⁸ Därefter presenterar åklagaren sakframställan och som utgångspunkts sätts ramarna för rättegången.⁸⁹ Åklagarens uppgift

---

⁸² 24 kap. 1 § BrB; Asp, Ulväng och Jareborg s. 63-65, 208.

⁸³ Asp, Ulväng och Jareborg s. 58-60.

⁸⁴ Asp, Ulväng och Jareborg s. 63-66, 208, 314.

⁸⁵ Sveriges domstolar, Sveriges Domstolars uppdrag och roll.

⁸⁶ Åklagarmyndigheten, Åtalsbeslutet.

⁸⁷ Brå, Om statistiken.

⁸⁸ Åklagarmyndigheten, Sakframställning och förhör.

⁸⁹ Ekelöf, Edelstam och Heuman s. 75.

under förhandlingen är att underbygga målet med bevisning tills det är styrkt utom rimligt tvivel.⁹⁰ Vilket harmoniserar med oskyldighetspresumtionen som stadgar den misstänktes rätt att betraktas oskyldig till motsats är bevisad.⁹¹ I svensk rätt appliceras den fria bevisprövningens princip, detta innebär att det råder fri bevisföring samt fri bevisvärderingen inom domstolsförhandlingen.⁹² Genom utlåtanden från en sakkunnig kan information från exempelvis ett rättsmedicinskt utlåtande efter obduktion användas som bevisning.⁹³ Om en djurskyddskontroll gett upphov till ett domstolsärende kan även exempelvis länsstyrelsen överlämna bevis till åklagare.⁹⁴

Huvudförhandlingen avslutas med att domstolen avkunnar dom. Vid en fällande dom bestäms påföljd samt eventuellt skadeståndsanspråk till ett brottsoffer. Finns missnöjde av målets utgång sker överklagande till nästa instans där mål tas upp först efter beviljat prövningstillstånd.⁹⁵

2.2.2.1.4 Påföljdsbedömning

Det är domstolen som väljer påföljd för det begångna brottet.⁹⁶ Påföljd gärningspersonen kan dömas till är böter, fängelse, villkorlig dom, skyddstillsyn eller överlämnande till särskild vård.⁹⁷ När en gärningsperson döms till bötesstraff tillfaller pengarna staten.⁹⁸

Straffbedömning ska ske utifrån den tillämpliga straffskalan eller straffvärdet för brottet. Straffvärdebedömningen tar utgångspunkt i exempelvis den skada brottet inneburit men också den tilltalades insikt,

---

⁹⁰ Åklagarmyndigheten, Rättegången.

⁹¹ Ekelöf, Edelstam och Heuman s. 150.

⁹² 35 kap. 1 RB; Ekelöf, Edelstam och Heuman s. 26.

⁹³ Ekelöf, Edelstam och Heuman s. 282.

⁹⁴ Diesen s. 152.

⁹⁵ Sveriges domstolar, Allmänna domstolar.

⁹⁶ Jareborg och Zila s. 15.

⁹⁷ 1 kap. 3 § BrB.

⁹⁸ 25 kap. 7 § BrB.

avsikter och motiv.⁹⁹ Brottets straffvärde delas upp i en abstrakt del och en konkret. Det abstrakta straffvärdet är det som står i paragrafens lydelse och visar lagstiftarens intention av brottets allvarlighet. Medan det konkreta straffvärdet anger värdet för det specifika begångna brottets allvarlighet.¹⁰⁰ Vid straffvärdesbedömningen beaktas även förekomsten av försvårade omständigheter som kan öka straffvärdet.¹⁰¹ Men också granskas möjligheten till att reducera straffvärdet utifrån förmildrande omständigheter.¹⁰² När påföljd väljs ska det särskilt lyftas ifall omständigheter redogör för lindrigare straff än fängelse.¹⁰³

Vid en påföljdsbedömning för brottet djurplågeri ansågs brottslighetens art inte räcka för fängelsestraff. I målet redogjordes för hur 11 stycken nötkreatur självdött och 28 stycken nödslaktas efter månader av bristfällig djurhållning. Gärningspersonens mående hindrade hen från att lösa uppkommen situation. HD redogjorde i sin bedömning för att ett stort antal djur under lång tid otillbörligen tillfogats ett betydande lidande. Vid straffvärdesbedömningen ansågs det trots gärningspersonens medvetenhet om konsekvenserna av hens underlåtenhet, att lidandet som tillfogats djuren med hänsyn till gärningspersonens psykiska tillstånd ej varit avsiktligt. Straffvärdet av brottsligheten bedömdes vara sex månaders fängelse vilket inte ensamt berättigade ett fängelsestraff. För fängelsestraff skulle brottslighetens art tillsammans med straffvärdet utgöra skäl starka nog för påföljden. Enligt rättsfallet ansågs djurplågeri som utgångspunkt ej vara ett artbrott, undantagsvis möjligen vid förekomst av särskilt försvårade omständigheter. HD gav i målet påföljd villkorlig dom med 100 dagsböter på 200 kr.¹⁰⁴

---

⁹⁹ 29 kap. 1 § BrB.

¹⁰⁰ Jareborg och Zila s. 105-106.

¹⁰¹ 29 kap. 2 § BrB.

¹⁰² 29 kap. 3 § BrB.

¹⁰³ 30 kap. 4 § BrB.

¹⁰⁴ NJA 2006 s. 339 s. 2-6.

2.2.2.2 Brott mot djur

2.2.2.2.1 Djur som brottsoffer

Djur klassificeras i lagens ögon som lös egendom.¹⁰⁵ Den juridiska statusen innebär att djur vid en rättegång varken kan inta ställning som målsägande eller brottsoffer. I praktiken innebär detta att djurhållaren huvudsakligen blir den som företräder djuret vid en process.¹⁰⁶ Striwing redogör för att djur bör definieras som brottsoffer och få ta del av medel från Brottsoffermyndigheten.¹⁰⁷

En annan särskilnad när ett djur utsätts för brott är djurets oförmåga att vittna och därav ligger stor tillit på utförd veterinärundersökning, om en sådan företas.¹⁰⁸ Utförda undersökningar av djuret kan vara bevis till stöd för en brottsutredning, exempelvis en obduktion av ett icke självdött djur.¹⁰⁹ Striwing lyfter dessutom hur Lester Adelson, redogjort för att den döde kroppen visar sanningen om vad som hänt, vilket Striwing menar kan anammas även för djur vid en brottsutredning. Att en obduktion av det döda djuret kan undergräva gärningspersonens vittnesmål.¹¹⁰

Annat värt att belysa då djur utsätts för brott är djurets och djurhållarens koppling till brottsplatsen. Ifall gärningspersonen även är djurhållare till det utsatta djuret innebär detta att hen har kontroll både över djuret och brottsplatsen. Vilket är en situation som kan påverka den bevisning som sedan ska hämtas från platsen. Särskilt eftersom brottsplatsen sällan är intakt när polis infinner sig.¹¹¹

---

¹⁰⁵ Diesen s. 28.

¹⁰⁶ Diesen s. 167, 184.

¹⁰⁷ Striwing, Djur som brottsoffer s. 180-181.

¹⁰⁸ Striwing, Djur som brottsoffer s. 92, 147.

¹⁰⁹ Striwing, Djur som brottsoffer s. 164-165.

¹¹⁰ Striwing, Djur som brottsoffer s. 169-171.

¹¹¹ Striwing, Djur som brottsoffer s. 92, 147.

2.2.2.2 Djuplågeri

Genom uppsåt eller grov oaktsamhet utsätts ett djur för djurplågeri när gärningspersonen otillbörligen utsätter djuret för lidande i enlighet med 16 kap. 13 § BrB.¹¹² Brottet djurplågeri regleras i 16 kap. BrB om brott mot allmänheten, vilket handlar om att skydda människans sinnesfrid. Regleringen skulle kunna tyda på att människan, snarare än djuren är skyddsobjektet.¹¹³ Samtidigt som andra författare är av åsikt att placeringen av brottet i 16 kap. BrB snarare framstår som slumpmässig, samt att brottets placering ej bör tillmätas allt för stor betydelse.¹¹⁴

Djur, tamt som vilt kan utsättas för djurplågeri genom exempelvis misshandel, överansträngning eller vanvård. Djurplågeri har därav ett vidsträckt tillämpningsområde där samtliga djurarter inkluderas. Paragrafens uppräkningslista av handlingar är dock ej uttömmande vilket innebär att även andra sätt att otillbörligen utsätta ett djur för lidande kan utgöra djurplågeri. Vid bedömningen av lidandet beaktas tidsperspektivet, graden av lidande, men även smärta trots att det inte är ett krav.¹¹⁵ När det kommer till lidandet görs även en jämförelse för det lidande en människa känner.¹¹⁶ För ansvar ska gärningspersonen otillbörligen utsätta djuret för lidande. Detta innebär att djurets lidande kan rättfärdigas vid förekomsten av ett godtagbart intresse.¹¹⁷ Rättfärdigandet används undantagsvis eftersom det lidande som djuret utsätts för som utgångspunkt ska anses vara djurplågeri.¹¹⁸

---

¹¹² Roos: Lexino Brottsbalk (1962:700) 16 kap. 13 § (2 september 2018, Juno), kommentaren till 16 kap. 13 § BrB, under rubriken 2.1 Allmänt.

¹¹³ Striwing, Djur som brottsoffer s. 46; Diesen s. 167.

¹¹⁴ Asp, Ulväng och Jareborg s. 23.

¹¹⁵ Roos: Lexino Brottsbalk (1962:700) 16 kap. 13 § (2 september 2018, Juno), kommentaren till 16 kap. 13 § BrB, under rubriken 2.2 De straffbara gärningarna.

¹¹⁶ Ulväng m.fl. s. 219.

¹¹⁷ Roos: Lexino Brottsbalk (1962:700) 16 kap. 13 § (2 september 2018, Juno), kommentaren till 16 kap. 13 § BrB, under rubriken 2.3 Otillbörlighetsrekvisit.

¹¹⁸ Johansson m.fl: Brottsbalken su 17 (1 juli 2020, 17 uppl., Juno), kommentar till 16 kap. 13 § BrB, Norstedts juridik, under rubriken Djur utsätts för lidande.

Djurplågeri är ett effektbrott vilket innebär att straffansvar för brottet aktualiseras först efter djuret utsatts för lidandet.¹¹⁹

Det är endast fullbordat djurplågeri som genererar straffansvar då varken försök, förberedelse eller stämpling är kriminaliserat. Djurplågeri har en straffskala av böter och maximalt två år i fängelse.¹²⁰ Brottet är kriminaliserat vid uppsåt, men även vid grov oaktsamhet.¹²¹ Grov oaktsamhet bör föredragsvis ges en vid definition i enlighet med förarbetena till bestämmelsen.¹²² Vid bedömningen av personlig culpa ställs strängare villkor på djurhållare inom exempelvis yrkesmässig verksamhet.¹²³ Brott som begås uppsåtligt eller av grov oaktsamhet har samma straffskala.¹²⁴ När det gäller straffansvar kan en obestämd allmänhet ställas till ansvar för brottet djurplågeri.¹²⁵ Straffansvar kan aktualiseras genom handling eller underlåtenhet, varav ansvar vid underlåtenhet ställer krav på gärningspersonen i en garantställning, exempelvis i form av det utsatta djurets ägare.¹²⁶

2.2.2.2.3 Brott mot djurskyddslag

I 10 kap. DL regleras straffbestämmelser och de påföljder som kan drabba gärningspersonen då hen bryter mot lagen, föreskrifter eller beslut som härstammar från den. Straffbestämmelserna avser bland annat överträdelse av krav på tillsyn, foder och vatten, särskilda bestämmelser vid vård av djur,

---

¹¹⁹ Diesen s. 162; SOU 2020:7 s. 48-49.

¹²⁰ Roos: Lexino Brottsbalk (1962:700) 16 kap. 13 § (2 september 2018, Juno), kommentaren till 16 kap. 13 § BrB, under rubriken 2.1 Allmänt.

¹²¹ Jareborg s. 142.

¹²² Diesen s. 168.

¹²³ Jareborg s. 142-143.

¹²⁴ Anderberg s. 186.

¹²⁵ Diesen s. 163.

¹²⁶ Roos: Lexino Brottsbalk (1962:700) 16 kap. 13 § (2 september 2018, Juno), kommentaren till 16 kap. 13 § BrB, under rubriken 2.2 De straffbara gärningarna.

operativa ingrepp, men även exempelvis regler kring transport av djur.¹²⁷
Brott mot DL riktar huvudsakligen ansvar mot djurets djurhållare.¹²⁸

När ett brott begås mot DL anses det vara ett handlingsbrott.¹²⁹
Handlingsbrott innebär att straffansvar kan aktualiseras vid brott mot överträdelse av särskilda bestämmelser i lagen, särskilda föreskrifter därav och utvalda EU-bestämmelser. Straffansvar kan aktualiseras då bestämmelserna överträds genom uppsåt eller oaktsamhet.¹³⁰ Dock krävs det inte att djuret lider för att straffbestämmelserna ska aktualiseras.¹³¹

Straffansvar enligt DL innebär böter eller fängelse i högst två år.¹³² Dock finns det olika påföljder utifrån vilken överträdelse som gjorts. Brott mot 10 kap. 1-3 §§ DL ger böter eller fängelse i högst två år. Ansvaret aktualiseras vid brott mot bestämmelser inom lagen, föreskrifter om bedövning samt särskilda EU-bestämmelser avseende transport och avlivning. När det istället gäller brott mot 10 kap. 4-5 §§ DL, döms enbart påföljden böter ut. Bötesstraff ges vid brott mot övriga EU-bestämmelser som DL kompletterar men också vid brott mot föreskrifter som meddelats exempelvis av Jordbruksverket med stöd av DL.¹³³

2.3 Efterlevnad

2.3.1 Förvaltningsrätt

Årligen överlämnar Livsmedelsverket rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan till Europeiska unionens kommission. Djurskydd ingår i

---

¹²⁷ 10 kap. 1-5 §§ DL.

¹²⁸ SOU 2020:7 s. 48-49.

¹²⁹ Diesen s. 162.

¹³⁰ SOU 2020:7 s. 46-48.

¹³¹ Kalling Lundberg, Djurskyddslag (2018:1192) 10 kap. 1 §, Karnov 2021-04-12.

¹³² 10 kap. 1-5 §§ DL.

¹³³ SOU 2020:7 s. 46-48; 10 kap. 1-5 §§ DL.

kontrollområdet och rapporten utarbetas av bland annat Jordbruksverket, Livsmedelsverket och länsstyrelserna med data från kontrollmyndigheter.¹³⁴ Rapporten för år 2015 lyfter att årligen ska minst 10 % av objekten ha återkommande kontroller och att myndigheterna uppfyller viktigaste kraven för detta år. Dock är renhållning en återkommande brist som upptäcks vid kontrollerna, en brist som har omedelbar påverkan på djuren och anses lättåtgärdad. Andra brister är tillgång till mat, vatten, veterinärvård och utrymme. Bristerna anses bero på faktorer som ekonomi, personalbrist, kunskapsbrist, men även engagemang.¹³⁵ År 2018 angavs att renlighet och utrymme fortfarande är de vanligaste bristerna.¹³⁶

Utifrån länsstyrelsens resursfördelning anges att det år 2015 och kommande året skett en resursreducering för djurskyddskontrollen, ett annars resurskrävande område.¹³⁷ Myndighetens resurser för år 2017-2018 placerades särskilt på länsstyrelsens arbete mot mer enhetlig tillämpning av djurskyddskontrollerna men också till hjälp för företagens förståelse av bestämmelserna och därmed öka regelefterlevnad.¹³⁸ För år 2018 anses regelefterlevnaden vara god.¹³⁹

År 2018 var det 55 % avvikelser i länsstyrelsens kontroller utifrån djurskydd. Vid avvikelser är den mest använda åtgärden år 2018 kontrollrapporter, vilket innebär att djurhållaren förbinder sig att göra det som krävs för regelefterlevnad.¹⁴⁰ Andelen avvikelser vid länsstyrelsens

---

¹³⁴ Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2015 s. 1, 9.

¹³⁵ Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2015 s. 10, 144-146.

¹³⁶ Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2018 s. 29-30.

¹³⁷ Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2015 s. 16; Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2016 s. 16.

¹³⁸ Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2017 s. 21-22, 105; Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i Livsmedelskedjan, 2018 s. 11.

¹³⁹ Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i Livsmedelskedjan, 2018 s. 27.

¹⁴⁰ Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i Livsmedelskedjan, 2018 s. 27.

djurskyddskontroller har senaste åren varit bestående, år 2016 var det avvikelser vid 50 % av kontrollerna och tre år senare var siffran 58 %.¹⁴¹

För länsstyrelsens del har andelen vidtagna åtgärder minskat. Länsstyrelsens förelägganden i enlighet med 26 § ÄDL var 1312 stycken år 2015, jämförelse med 1141 stycken år 2019. Antalet anmälan till polis eller åklagare var 498 stycken år 2015 och 312 stycken år 2019. Dock har en ökning skett av antalet omhändertagande av djur, samt antalet anmälningar till polis eller åklagare vid slakterikontroller.¹⁴²

När det gäller antalet djurskyddskontroller, genomfördes år 2015 16182 stycken djurskyddskontroller och fyra år senare, 14545 stycken. Under år 2015-2019 har även antalet normalkontroller och kontroller efter anmälan minskat. Däremot har antalet kontrollobjekt ökat från 73654 stycken år 2015, till 78167 stycken år 2019.¹⁴³ År 2018 återgavs att länsstyrelsens djurskyddskontrollers minskning senaste åren kan förklaras av minskade resurser, fler uppgifter och fokus på djurhållarens kompetensutveckling.¹⁴⁴

Under år 2020 har antalet fysiskt genomförda djurskyddskontroller i Skåne minskat med cirka 24 %. Henriette Bonde Nordström, chef för djurskyddsenheten på Länsstyrelsen i Skåne återgav i en intervju med SVT att en konsekvens av färre rutinkontroller kan bli sämre djurhållning, eftersom tillsynsmyndigheten ej är på plats och ser bristerna.¹⁴⁵

För närvarande redogörs för länsstyrelsens förändrade möjligheter att utföra kontroller på grund av Covid-19 utbrottet, och att fysisk kontroll kan

---

¹⁴¹ Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2019 s. 30-31.

¹⁴² Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2019, Tabell 17 s. 32.

¹⁴³ Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2019, Tabell 15 s. 30.

¹⁴⁴ Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i Livsmedelskedjan, 2018 s. 27.

¹⁴⁵ Rörriksson, Färrer djurskyddskontroller under pandemin.

ersättas av kontakt via exempelvis telefon eller bildsamtal.¹⁴⁶ Länsstyrelsen återger att de fysiska kontrollerna inte kommer försvinna helt men att myndigheten varit nöjda med det nya arbetssättet vilket kan generera större antal kontroller.¹⁴⁷

2.3.2 Straffrätt

I Sverige anmäldes år 2015 1904 stycken djurplågeribrott, 1866 stycken handlades varav 1245 utreddes, och åtal väcktes för 197 stycken.¹⁴⁸ För samma år var det 94 stycken fällande domslut och den vanligaste påföljden var dagsböter och villkorlig dom.¹⁴⁹ År 2015 dömdes ingen till fängelse för brottet djurplågeri.¹⁵⁰ I en jämförelse med år 2019 anmäldes 1564 stycken djurplågeribrott, 1725 stycken handlagdes, 1190 stycken utreddes och 238 åtal väcktes.¹⁵¹ För samma år var det 99 stycken fällande domslut och den mest förekommande påföljden var böter och villkorlig dom.¹⁵² År 2019 dömdes ingen till fängelse för brottet djurplågeri.¹⁵³

Under en period av fem år har sju personer dömts till fängelse för djurplågeri där fängelsestraffets medelvärde var cirka 3,4 månader.¹⁵⁴ I praktiken var år 2016 den huvudsakliga påföljden villkorlig dom och böter, trots att fängelse upp till två år finns med i straffskalan både för brott mot djur enligt DL och BrB.¹⁵⁵ År 2019 är fortfarande böter och villkorlig dom

---

¹⁴⁶ Länsstyrelsen Skåne, Djurskyddskontroller.

¹⁴⁷ Rörriksson, Djurskyddskontroller på distans – ny metod för länsstyrelsen.

¹⁴⁸ Brå, Anmälda brott, Tabell 100, år 2015; Brå, Handlagda brott, Tabell 300, år 2015.

¹⁴⁹ Brå, Personer lagförda för brott, Tabell 405, år 2015; Brå, Lagföringsbeslut efter huvudbrott och huvudpåföljd, Tabell 420, år 2015; SOU 2020:7 s. 87-90.

¹⁵⁰ Brå, Personer lagförda för brott, Tabell 430, år 2015.

¹⁵¹ Brå, Anmälda brott, Tabell 100, år 2019; Brå, Handlagda brott, Tabell 300, år 2019.

¹⁵² Brå, Personer lagförda för brott, Tabell 405, år 2019; Brå, Lagföringsbeslut efter huvudbrott och huvudpåföljd, Tabell 420, år 2019.

¹⁵³ Brå, Personer lagförda för brott, Tabell 430, år 2019.

¹⁵⁴ Brå, Personer lagförda för brott, Tabell 430, år 2015-2019.

¹⁵⁵ Diesen s. 178.

främsta påföljd vid djurplågeri.¹⁵⁶ Dock kan, vid den praktiska tillämpning av djurplågeri, straffskärpning förekomma efter utdömd påföljd. Hovrättens mål, RH 2018:12 redogör för valet att skärpa tidigare bötesdom utifrån våldets allvarlighet och tidsperspektiv. I fallet konstaterades lidande hos en hund som fått upprepade slag och sparkar mot sig. Domstolen ansåg att avsikt fanns att tillfoga djuret lidande och gärningspersonen dömdes till villkorlig dom förenat med böter. Ett annat fall med straffskärpning för djurplågeri, men istället med fängelsestraff är Hovrättens mål, RH 2011:19. HovR ansåg att händelserna i målet skulle tilldelas ett straffvärde om sex månaders fängelse, vilket var högre än tidigare instans bedömning. Straffvärdesskärpningen gällde djurplågeri där en kanin avlidit till följd av att dess bakben tejps ihop och sedan antänds med brännbar vätska. Men också hur en annan kanin dött till följd av att ha blivit kastad, sparkad och trampad på, samt använts som dragkampsredskap mellan gärningspersonerna och en hund. I båda fallen bedömdes kaninerna ha dött under mycket plågsamma förhållanden.

Vid brott mot djurskyddslag har den vanligaste påföljden de senaste åren varit böter. I en jämförelse av brott mot ÄDL år 2015-2018 meddelades totalt 473 lagföringsbeslut. Av lagföringsbesluten var andelen böter 91,3 %, villkorlig dom 6,8 % och övrig påföljd 1,9 %, med jämn årsfördelningen.¹⁵⁷ Den praktiska tillämpningen av bötespåföljd kan visas genom tingsrättsavgörandet från år 2019, där djurhållare dömdes till dagsböter för brott mot ÄDL. Målet gällde ett oaktsamhetsbrott för bristfällig tillsyn och ej vidtagna åtgärder efter att ett horn vuxit in i ett fårs öga. Tre till får hade liknande skador, men den bevisningen räckte ej. Bevisning har i målet varit vittnesmål av veterinärer på Livsmedelsverket, Livsmedelsverkets anmälan, fotografier av skadorna samt länsstyrelsens kontrollrapport.¹⁵⁸

---

¹⁵⁶ Brå, Lagföringsbeslut efter huvudbrott och huvudpåföljd, Tabell 420, år 2019.

¹⁵⁷ SOU 2020:7 s. 100-101.

¹⁵⁸ Eskilstuna Tingsrätt, Mål nr. B 1742-19 s. 3-4, 8-11.

3 Avslutning

3.1 Analys och slutsats

Den svenska djurskyddsregleringen består huvudsakligen av två parallella rättsliga system, förvaltningsrätt och straffrätt. Tillsammans utmynnar systemen i ett tillvaratagande av djurskyddet på flera nivåer, genom myndighetens möjlighet att utfärda föreskrifter, offentlig kontroll, djurskyddskontroller, men också möjlighet att direkt ålägga den enskilde beslut vid överträdelse. Istället för tillsyn, avser straffrätten att fokusera på straffbarhet vid allvarigare brottslighet. Genom straffrätten kan fängelsestraff tillmätas särskilda brott mot djur, något som visar djurets skyddsvärde. Anledningen till djurskyddets uppdelning, härstammar i det allmännas intresse av insyn i djurhållning. Ett intresse som både tar utgångspunkt i människans användning av djuret, samt djurens egenvärde. Medan straffrätten fyller behovet av en oberoende domstolsprövning som möjliggör strängare straff. Straffrättslig reglering stadgar att vissa brott mot djur är så straffvärda att kontrollmyndighetens sanktioner är otillräckliga. Djurens straffrättsliga skyddsvärde har dessutom genomgått en stor rättslig utveckling. Från kriminaliseringen av djurplågeri, om att lindra människans obehag till att brottet idag belyser alla djurs lidande. Men också att djur inom ramen för DL ska behandlas med respekt och inte bara möjliggöras gott djurskydd utan även god djurvelfärd.

Genom offentlig kontroll kan brister snabbt åläggas sanktion, dock är andelen avvikelser vid kontroller fortsatt stora med brister som huvudsakligen beror på djurhållarens personliga förhållanden. Detta kan i sin tur motivera länsstyrelsens resursprioritering, att utbilda djurhållare om lagen. Men ur ett djurskyddsperspektiv kan det dock anses mer ändamålsenligt att resurserna istället används för att öka antalet djurskyddskontroller, som senaste åren minskat. En minskning som även kan vara kopplat till ramlagens vidsträckta tolkningsutrymme och

länsstyrelsens möjlighet att självständigt reglera den interna verksamheten. En olikartad organisation kan riskera varierande djurskydd. Dock möjliggör det förvaltningsrättsliga djurskyddet särskilda föreskrifter för att underlätta verksamhetens arbete, och möjlighet att arbeta individbaserat.

Något som tydligt visar på rättens roll för skyddets efterlevnad är lagstiftningsarbetet för djurskyddsregleringen. Lagstiftningsarbetet har formats av intresseavvägningar, något som idag fortfarande är vägledande vid domstolsärendens påföljdsbedömning, men också vid tillsynsmyndighetens beslut. Genom myndighetens rätt till tillträde möjliggörs dokumentation som underlättar beslutsgrunden, men som också kan användas straffrättsligt som bevis. Dock är majoriteten av kontrollerna förhandsanmälda samtidigt som andelen fysiska kontroller minskat. Detta kan påverka möjligheten att se den verkliga djurhållningen, vilket i sin tur har effekt på myndighetens förmåga att säkerställa ett gott djurskydd. Samtidigt kan nya metoder för genomförandet av djurskyddskontroller effektivisera arbetet och därav hinna kontrollera fler djur.

Den svenska djurskyddsregleringen möjliggör till viss del en ändamålsenlig efterlevnad av djurskyddet. Förvaltningsrätten ger insyn, kontroll och snabba åtgärder. Dock finns det vid beslutsfattandet fler intressen att ta hänsyn till än djurens. Förvaltningsmyndigheter ska beakta särskilda principer vid sin myndighetsutövning samt respektera dess förhållande till den enskilde. Detta innebär, att det förvaltningsrättsliga systemet möjligen kan försvåra en ändamålsenlig efterlevnad av djurskyddet då det finns fler intressenter än djuren att beakta vid tillämpning. Samtidigt skulle det vara mindre insyn och färre upptäckter av brister utan det förvaltningsrättsliga systemet. Genom den funktion systemet har för rättslig efterlevnad skulle troligtvis färre personer få sanktioner om djurskyddet begränsas till enbart straffrätt. Det straffrättsliga systemet kantas av långa processer och högt ställt beviskrav. Men möjliggör också att allvarliga brott prövas rättssäkert och tillmäts påföljd i enlighet med bestämmelsernas motiv. Även om straffrätten möjliggör hårdare straff för brott mot djur, tillämpas det sällan i

praktiken. Trots att både DL och BrB innehåller en straffskala med böter eller maximalt två års fängelse är böter och villkorlig dom den främsta påföljden. Under fem år har sju personer fått fängelsestraff för djurplågeri vilket skulle kunna tala emot en ändamålsenlig reglering och efterlevnad. Dock talar praxis för att djurplågeri ej är ett artbrott. Dessutom ska flera faktorer beaktas vid straffvärdesbedömningen, även om det konkreta straffvärdet anses vara fängelsestraff. Påföljdsbedömningen inom straffrätt påverkar särskilt djur som utsätts för brott. Systemet möjliggör varken skadeståndsmöjlighet eller särskild företrädare för djuret, samtidigt som målets bevisning bygger på utomståendes kapacitet. Eftersom böter är den huvudsakliga påföljden vid brott mot djur, föranleds en diskussion om djurens intresse. Att utdömd böter tillfaller staten och ej djurskyddsfond kritiserades tidigt i förarbeten till djurskyddsregleringen. Skulle djur möjliggöras del av skadestånd hade den påföljd som ger kännbarhet för gärningspersonen, också direkt påverkat djuret och exempelvis dess rehabiliteringsmöjligheter efter brottet.

Sammantaget kan argumenteras för att den svenska djurskyddsregleringen möjliggör en ändamålsenlig efterlevnad av djurskyddet genom förvaltningsrätten och straffrätten. Men att möjligheten försvåras av förvaltningsmyndigheternas särskilda roll mot den enskilde, samtidigt som avsaknaden av hårdare påföljder riskeras att generera en meningslös allmän prevention, och förminskande av brott mot djur. Samtidigt möjliggör de två systemen i teorin, en snabb åtgärd eller långdragen process, men allvarlig påföljd. Dock påverkas skyddets faktiska efterlevnad av faktorer som gemensamt handlar om intresseavvägningar. Faktorer som resurser, kompetens, prioritering, proportionalitet, beviskrav och påföljdsbedömning ligger till grund för den praktiska tillämpningen. En tillämpning som inte nödvändigtvis ger djurskyddet en önskad efterlevnad, bara för att efterlevnaden möjliggjorts.

Käll- och litteraturförteckning

3.2 Källor

3.2.1 Förarbeten

Prop. 1944:43 Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om djurskydd, m. m.; given Stockholms slott den 28 januari 1944.

Prop. 1965:138 Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av 16 kap. 13 § brottsbalken m. m.; given Stockholms slott den 1 oktober 1965.

Prop. 1972:122 Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i brottsbalken; given Stockholms slott den 27 oktober 1972.

Prop. 1987/88:93 Ny djurskyddslag.

Prop. 2001/02:93 Ändringar i djurskyddslagen, m.m.

Prop. 2017/18:147 Ny djurskyddslag.

SOU 2020:7 Brott mot djur – Skärpta straff och ett mer effektivt sanktionssystem.

3.2.2 Lagtext, förordningar och föreskrifter

1864 års strafflag.

Lag (1937:313) om slakt av husdjur.

Lag (1944:219) om djurskydd.

Brottsbalken (1962:700).

Kungörelse (1974:152) om beslutad ny regeringsform.

Djurskyddsförordning (1979:287).

Djurskyddslag (1988:534).

Offentlighets- och sekretesslag (2009:400).

Förordning (2009:1464) med instruktioner för Statens jordbruksverk.

Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Förvaltningslag (2017:900).

Djurskyddslag (2018:1192).

SJVFS 2019:14.

Djurskyddsförordning (2019:66).

3.2.3 Lagkommentarer

Johansson, Stefan – Trost, Hedvig – Träskman, Per Ole – Wennberg, Suzanne – Wersäll, Fredrik – Bäcklund, Agneta: Brottsbalken su 17 (1 juli 2020, 17 uppl., Juno), kommentar till 16 kap. 13 § BrB, Norstedts juridik, tillgängligt på <https://juno-nj-se.ludwig.lub.lu.se/b/documents/3480522?t=book_info#BOOKPART9789139313687CHAPTER16_COMM17> (besökt 2021-04-12).

Roos, Mari-Ann: Lexino Brottsbalk (1962:700) 16 kap. 13 § (2 september 2018, Juno), kommentaren till 16 kap. 13 § BrB, tillgängligt på <https://juno-nj-se.ludwig.lub.lu.se/b/documents/527533?st=lexino&t=annotations#SFS1962-0700_K16_P13> (besökt 2021-04-12).

Kalling Lundberg, Eva: Djurskyddslag (2018:1192) 10 kap. 1 §, Karnov, tillgängligt på <https://juno-nj-se.ludwig.lub.lu.se/b/documents/2936470?annotation_id=SFS2018-1192_NKAR1&st=karnov&t=annotations#SFS2018-1192_K1_P1> (besökt 2021-04-12).

3.2.4 Övrigt

Brå, Om statistiken, 2020-05-27, tillgängligt på <<https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/personer-lagforda-for-brott/om-statistiken.html?fbclid=IwAR3obudoF7T-Uep7IZmUckr3VPbx24Y3eObqkFI0Pthh0HByFfJwthIybeQ>> (besökt 2021-05-24).

Bucht Sven-Erik och Brandtell Per, Regeringsbeslut IV 4, Regleringsbrev för budgetåret 2015 avseende Statens jordbruksverk, 2015-12-10, tillgängligt på <<https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?rbid=17367>> (besökt 2021-04-14).

Bucht Sven-Erik och Elworth Anna, Regeringsbeslut IV 5, Regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende Statens jordbruksverk inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel, 2017-02-02, tillgängligt på <<https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?rbid=18285>> (besökt 2021-04-14).

Eneroth Tomas och Stjernberg Ida, Regeringsbeslut IV 2, Regleringsbrev för budgetåret 2017 avseende Statens jordbruksverk inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel, 2017-11-30, tillgängligt på <<https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?rbid=18940>> besökt 2021-04-14).

Jordbruksverket, Djurskyddet i Sverige, 2021-04-12, tillgängligt på <<https://jordbruksverket.se/djur/djurskydd-smittskydd-djurhalsa-och-folkhalsa/djurskyddet-i-sverige>> (besökt 2021-04-14).

Jordbruksverket, Kontrollvägledning för djurskydd, 2021-01-28, tillgängligt på <<https://djur.jordbruksverket.se/amnesomraden/tillsyn/instruktionertillkontrollanterochinspektorer/djurskydd.4.67e843d911ff9f551db80005134.html> > (besökt 2021-05-20).

Jordbruksverket, Vårt uppdrag, 2021-04-01, tillgängligt på <<https://jordbruksverket.se/om-jordbruksverket/vart-uppdrag>> (besökt 2021-04-14).

Livsmedelsverket, Djurskydd, 2020-05-26, tillgängligt på <<https://www.livsmedelsverket.se/produktion-handel--kontroll/nkp-webben/saharutfarskontrollen/vem-vad-hur-inom-lagstiftningens-olika-omraden2/djurskydd> > (besökt 2021-05-20).

Livsmedelsverket, Kontroller vid slakt, 2020-12-21, tillgängligt på <<https://www.livsmedelsverket.se/produktion-handel--kontroll/livsmedelskontroll/offentlig-kontroll/kontroller-vid-slakt> > (besökt 2021-05-20).

Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2015, 2016-06-20, tillgängligt på <<https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/rapporte>

[r/2016/rapport-om-sveriges-kontroll-i-livsmedelskedjan-2015.pdf](#) > (besökt 2021-05-03).

Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2016, 2017-06-19, tillgängligt på
<<https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/rapporter/2017/rapport-om-sveriges-kontroll-i-livsmedelskedjan-till-eu-kommissionen-2016.pdf>> (besökt 2021-05-03).

Livsmedelverket, Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2017, 2018-08-20, tillgängligt på
<<https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/rapporter/2018/sveriges-kontroll-i-livsmedelskedjan-2017.pdf>> (besökt 2021-05-03).

Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2018, 2019-08-19, tillgängligt på
<<https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/publikationsdatabas/rapporter/2019/rapport-om-sveriges-kontroll-i-livsmedelskedjan-2018.pdf>> (besökt 2021-05-03).

Livsmedelsverket, Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2019, 2020-08-24, tillgängligt på <<https://www.livsmedelsverket.se/bestall-ladda-ner-material/sok-publikationer/artiklar/2020/2020-sveriges-kontroll-i-livsmedelskedjan-2019>> (besökt 2021-05-04).

Länsstyrelsen Skåne, Djurskyddskontroller, tillgängligt på
<<https://www.lansstyrelsen.se/skane/djur/skotsel-av-djur/djurskyddskontroller.html>> (besökt 2021-04-27).

Nilsson Jennie och Falkdalen Maria, Regeringsbeslut II 4, Regleringsbrev för budgetåret 2020 avseende Statens jordbruksverk, 2021-01-28, tillgängligt på

<<https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?rbid=21728>> (besökt 2021-04-14).

Nilsson Jennie och Kirsten Johanna, Regeringsbeslut II 6, Regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende Statens jordbruksverk, 2021-03-24, tillgängligt på <<https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?rbid=21837>> (besökt 2021-04-14).

Nilsson Jennie och Stjernberg Ida, Regeringsbeslut II 4, Regleringsbrev för budgetåret 2019 avseende Statens jordbruksverk inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel, 2019-12-05, tillgängligt på <<https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?rbid=20616>> (besökt 2021-04-14).

Nilsson Jennie och Stjernberg Ida, Regeringsbeslut II 7, Regleringsbrev för budgetåret 2018 avseende Statens jordbruksverk inom utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel, 2019-02-07, tillgängligt på <<https://www.esv.se/statsliggaren/regleringsbrev/?rbid=19867>> (besökt 2021-04-14).

Röriksson Gustav, Djurskyddskontroller på distans – ny metod för länsstyrelsen, 2021-04-16, tillgängligt på <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/nya-digitala-metoder-for-djurskyddskontroller>> (besökt 2021-05-01).

Röriksson Gustav, Får djurskyddskontroller under pandemin, 2021-04-16, tillgängligt på <<https://www.svt.se/nyheter/lokalt/skane/farre-fysiska-djurskyddskontroller-under-pandemin>> (besökt 2021-05-01).

SLU, Birgitta Staaf Larsson, tillgängligt på <<https://www.slu.se/cv/birgitta-staaf-larsson/>> (besökt 2021-05-19).

SLU, Frida Lundmark Hedman, tillgängligt på <<https://www.slu.se/cv/frida-lundmark/>> (besökt 2021-05-13).

Stockholms universitet, Djurskydd som rättsligt intresse och djurplågeribrottet i Sverige, 2017-12-11, tillgängligt på <http://su.diva-portal.org/smash/record.jsf?dswid=-6076&pid=diva2%3A389517&c=3&searchType=SIMPLE&language=sv&query=&af=%5B%5D&aq=%5B%5B%7B%22personId%22%3A%22alexi%22%7D%5D%5D&aq2=%5B%5B%5D%5D&aqe=%5B%5D&noOfRows=50&sortOrder=author_sort_asc&sortOrder2=title_sort_asc&onlyFullText=false&sf=all> (besökt 2021-05-19).

Sveriges domstolar, Allmänna domstolar, 2019-09-16, tillgängligt på <<https://www.domstol.se/om-sveriges-domstolar/sa-fungerar-domstolarna/allmanna-domstolar/>> (besökt 2021-05-13).

Sveriges domstolar, Förvaltningsdomstolar, 2019-09-16, tillgängligt på <<https://www.domstol.se/om-sveriges-domstolar/sa-fungerar-domstolarna/forvaltningsdomstolar/>> (besökt 2021-05-15).

Sveriges domstolar, Sveriges Domstolars uppdrag och roll, 2020-01-03, tillgängligt på <<https://www.domstol.se/om-sveriges-domstolar/sa-fungerar-domstolarna/sveriges-domstolars-uppdrag-och-roll/>> (besökt 2021-05-13).

Åklagarmyndigheten, Rättegången, tillgängligt på <https://www.aklagare.se/om_rattsprocessen/rattegangen/> (besökt 2021-05-15).

Åklagarmyndigheten, Sakframställning och förhör, tillgängligt på <https://www.aklagare.se/om_rattsprocessen/rattegangen/sakframställning-och-forhor/> (besökt 2021-05-15).

Åklagarmyndigheten, Åtalsbeslutet, tillgängligt på
<https://www.aklagare.se/om_rattsprocessen/fran-brott-till-atal/atalsbeslutet/> (besökt 2021-05-15).

3.3 Litteratur

Anderberg, Andreas: *Straffbar oaktsamhet*. 1:1 uppl., Uppsala 2015.

Asp, Petter – Ulväng, Magnus – Jareborg, Nils: *Kriminalrättens grunder*. 2:7 uppl., Uppsala 2019.

Diesen, Eva: *Djurens juridik*. 1:1 uppl., Stockholm 2016.

Ekelöf, Per Olof – Edelstam, Henrik – Heuman, Lars: *Rättegång fjärde häftet*. 7:1 uppl., Stockholm 2009.

Hydén, Håkan: *Rättssociologi: om att undersöka relationen mellan rätt och samhälle*. I Nääv, Maria – Zamboni, Mauro (red.): *Juridisk metodlära*. 2:1 uppl., Lund 2018.

Jareborg, Nils: *Brotten: Tredje häftet: Brotten mot allmänheten och staten*. 2 uppl., Stockholm 1987.

Jareborg, Nils – Zila, Josef: *Straffrättens påföljdslära*. 6:1 uppl., Stockholm 2020.

Kleineman, Jan: *Rättsdogmatisk metod*. I Nääv, Maria – Zamboni, Mauro (red.): *Juridisk metodlära*. 2:1 uppl., Lund 2018.

Striwing, Helena: *Djurplågeri: En studie i lagstiftning och rättsfall*. 1 uppl., Stockholm 1987.

Striwing, Helena: *Djur som brottsoffer*. 1 uppl., Nora 1998.

Strömberg, Håkan - Lundell, Bengt: *Allmän förvaltningsrätt*. 27 uppl., Stockholm 2018.

Strömberg, Håkan - Lundell, Bengt: *Handlingsoffentlighet och sekretess*. 13:2 uppl., Lund 2019.

Ulväng, Magnus – Jareborg, Nils – Friberg, Sandra – Asp, Petter: *Brotten mot allmänheten och staten*. 2:1 uppl., Uppsala 2014.

3.4 Övrigt

3.4.1 Rättsfallsförteckning

HFD 2017 ref. 5.

Mål nr. B 1742-19.

NJA 2006 s. 339.

RH 2011:19.

RH 2018:12.

3.4.2 Tabellförteckning

Brå, 'Anmälda brott', Tabell 100 – Anmälda brott, totalt och per 100 000 av medelfolkmängden, efter brottstyp och månad för anmälan, år 2015 samt jämförelse med föregående år, 2021-03-30, tillgängligt på <https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html> > (besökt 2021-04-14).

Brå, 'Anmälda brott', Tabell 100 – Anmälda brott, totalt och per 100 000 av medelfolkmängden, efter brottstyp och månad för anmälan, år 2019 samt

jämförelse med föregående år, 2021-03-30, tillgängligt på

<<https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/anmalda-brott.html> > (besökt 2021-04-14).

Brå, 'Handlagda brott', Tabell 300 – Handlagda brott efter om utredning har bedrivits eller ej, typ av handläggning, samt personuppklaringsprocent och lagföringsprocent år, 2015, 2018-06-14 korrigerad, tillgängligt på

<<https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/handlagda-brott.html>> (besökt 2021-04-14).

Brå, 'Handlagda brott', Tabell 300 – Handlagda brott efter om utredning har bedrivits eller ej, typ av handläggning, samt personuppklaringsprocent och lagföringsprocent år, 2019, tillgängligt på

<<https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/handlagda-brott.html>> (besökt 2021-04-14).

Brå, 'Lagföringsbeslut efter huvudbrott och huvudpåföljd', Tabell 420 – Antal lagförda brott, efter lagföringstyp och ålder, år 2015, 2021-04-21, tillgängligt på <<https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/personer-lagforda-for-brott.html> > (besökt 2021-05-22).

Brå, 'Lagföringsbeslut efter huvudbrott och huvudpåföljd', Tabell 420 – Lagföringsbeslut, efter huvudbrott och huvudpåföljd, 2019, 2021-04-21, tillgängligt på <<https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/personer-lagforda-for-brott.html> > (besökt 2021-05-22).

Brå, 'Personer lagförda för brott', Tabell 405 – Antal lagförda brott, efter lagföringstyp och ålder, år 2015, 2021-04-21, tillgängligt på <<https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/personer-lagforda-for-brott.html>> (besökt 2021-05-11).

Brå, 'Personer lagförda för brott', Tabell 405 – Antal lagförda brott, efter lagföringstyp och ålder, år 2019, 2021-04-21, tillgängligt på

<https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/personer-lagforda-for-brott.html>> (besökt 2021-05-11).

Brå, 'Personer lagförda för brott', Tabell 430 – Domslut med påföljd fängelse efter brott och fängelsetidens längd i månader, år 2015, 2021-04-21, tillgängligt på <https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/personer-lagforda-for-brott.html>> (besökt 2021-05-11).

Brå, 'Personer lagförda för brott', Tabell 430 – Domslut med påföljd fängelse efter brott och fängelsetidens längd i månader, år 2016, 2021-04-21, tillgängligt på <https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/personer-lagforda-for-brott.html>> (besökt 2021-05-11).

Brå, 'Personer lagförda för brott', Tabell 430 – Domslut med påföljd fängelse efter brott och fängelsetidens längd i månader, år 2017, 2021-04-21, tillgängligt på <https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/personer-lagforda-for-brott.html>> (besökt 2021-05-11).

Brå, 'Personer lagförda för brott', Tabell 430 – Domslut med påföljd fängelse efter brott och fängelsetidens längd i månader, år 2018, 2021-04-21, tillgängligt på <https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/personer-lagforda-for-brott.html>> (besökt 2021-05-11).

Brå, 'Personer lagförda för brott', Tabell 430 – Domslut med påföljd fängelse efter brott och fängelsetidens längd i månader, år 2019, 2021-04-21, tillgängligt på <https://www.bra.se/statistik/kriminalstatistik/personer-lagforda-for-brott.html>> (besökt 2021-05-11).

Livsmedelsverket, 'Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2019', Tabell 15 – Antal genomförda kontroller samt antal kontrollobjekt under åren 2015-2019 antal kontrollobjekt, 2020-08-24, tillgängligt på <https://www.livsmedelsverket.se/bestall-ladda-ner-material/sok->

[publikationer/artiklar/2020/2020-sveriges-kontroll-i-livsmedelskedjan-2019](https://www.livsmedelsverket.se/publikationer/artiklar/2020/2020-sveriges-kontroll-i-livsmedelskedjan-2019)
> (besökt 2021-05-04).

Livsmedelsverket, 'Rapport om Sveriges kontroll i livsmedelskedjan, 2019',
Tabell 17 – Antal av olika typer av vidtagna åtgärder under åren, 2014-
2019, 2020-08-24, tillgängligt på <[https://www.livsmedelsverket.se/bestall-
ladda-ner-material/sok-publikationer/artiklar/2020/2020-sveriges-kontroll-i-
livsmedelskedjan-2019](https://www.livsmedelsverket.se/bestall-ladda-ner-material/sok-publikationer/artiklar/2020/2020-sveriges-kontroll-i-livsmedelskedjan-2019)> (besökt 2021-05-04).